

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi A. R.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt I ACa 1439/22

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 1 sierpnia 2024 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 30 kwietnia 2024 r. A. R. (dalej: „Skarżący”) wniósł o:

1. stwierdzenie, że w sprawie o sygn. akt I ACa 1439/22, toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku, nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku zalecenia rozpatrzenia sprawy w terminie dwumiesięcznym;
3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego sumy pieniężnej w wysokości 2000 zł;
4. zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu Skarżący wskazał, że w 2000 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Gdyni sprawę o podział majątku. Po 17 latach postępowania – w 2017 r. zapadł wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie sygn. akt VII Ns 1217/09, w którym to pominięto dwa składniki majątku wspólnego. W roku 2019 w odrębnej sprawie o sygn. akt VII Ns 932/17 Sąd Rejonowy w Gdyni orzekł w odniesieniu do jednego z pominiętych we wcześniejszym orzeczeniu składników majątkowych. Następnie Skarżący podniósł, że postanowieniem z dnia 19 maja 2017 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 207/17 Sąd Rejonowy w Gdyni uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę „tut. sądowi”. W wyniku powyższego w dniu 22 kwietnia 2022 r., „po 22 latach postępowań sądowych” w Sądzie Okręgowym w Gdańsku w sprawie XV C 388/20 zapadł nieprawomocny wyrok w ww. sprawie.

W oparciu o powyższe Skarżący stwierdził, iż postępowania toczące się „w sprawie o podział majątku nie będące majątkiem skomplikowanym ani wyjątkowo majątnym jest dłuższe niż wymagane do załatwienia sprawy”.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wniósł o oddalenie jej w całości jako bezzasadnej. Uzasadniając swoje stanowisko Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wskazał na przebieg czynności podjętych przez sąd w sprawie Skarżącego.

W odpowiedzi na stanowisko Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Skarżący pismem z 3 lipca 2024 r. wskazał, że: „intencją skarżącego było naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocena pod kątem przewlekłości podlegające zarzutom skarżącego odnoszące się do przebiegu całego postępowania, od jego wszczęcia w 2000 roku do czasu wniesienia skargi w Sądzie Apelacyjnym w kwietniu 2024 roku”. Dalej szczegółowo uzasadniając swoje stanowisko, w tym przede wszystkim zarzut przewlekłości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu

przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Jednocześnie przepisy u.s.p.p. wprowadzają wysokie rygory formalne dla pisma inicjującego postępowanie w tym przedmiocie. Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 u.s.p.p. skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego (art. 6 ust. 1 u.s.p.p.). Ponadto skarga obligatoryjnie musi zawierać: (1) żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy oraz (2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie (art. 6 ust. 2 u.s.p.p.). Skarga niespełniająca ww. wymagań sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków (art. 9 ust. 1 u.s.p.p.).

Z lektury skargi Skarżącego nie wynika, aby pismo to czyniło zadość wymogowi, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. tj. zawierało przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt I ACa 1439/22. W tym zakresie nie można uznać za czyniące zadość powyższemu obowiązkowi odwołania się przez Skarżącego do odrębnych postępowań w sprawie podziału majątku, które – co sam Skarżący podniósł w skardze – zostały zakończone.

Konieczność uzasadnienia przez podmiot skarżący żądania stwierdzenia przewlekłości postępowania ma na celu umożliwienie ustosunkowania się do tego zarzutu przez reprezentującego Skarb Państwa prezesa właściwego sądu (tj. sądu przed którym sprawa się toczy) oraz maksymalne skrócenie czasu potrzebnego na rozpoznanie skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie akcentuje się znaczenie wymogu z art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. wskazując, że przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie stwierdzenia przewlekłości

jest niezbędne dla merytorycznej oceny skargi. Sąd musi wiedzieć, na jakim etapie postępowania, przed jakim organem, doszło według strony do przewlekłości, na czym ona polegała (jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez dany sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle) i czym została spowodowana. Bez wskazania powyższych okoliczności sąd rozpoznający skargę nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05; z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07; z 20 kwietnia 2022 r., I NSP 52/22; z 6 września 2023 r., I NSP 128/23; z 5 marca 2024 r., I NSP 45/24).

Uzasadnienie zarzutu przewlekłości można znaleźć w piśmie Skarżącego z 3 lipca 2024 r., będącego repliką na stanowisko Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (pismo z 17 czerwca 2024 r.) wyrażonego w odniesieniu do skargi Skarżącego. W świetle regulacji z art. 9 ust. 1 u.s.p.p. złożenie takiego pisma nie powoduje uchylenia pierwotnych braków formalnych w skardze Skarżącego. Nawet jednak w tym piśmie Skarżący wprost nie wykazał, na czym miałyby polegać zarzucana przewlekłość przedmiotowego postępowania. Nie przytoczono w nim okoliczności, których wystąpienie spowodowało, iż w ocenie Skarżącego czas potrzebny do wydania orzeczenia kończącego postępowanie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych. Przede wszystkim wbrew twierdzeniom Skarżącego postępowanie – obecnie toczące się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt I ACa 1439/22, nie rozpoczęło się w roku 2000. Powództwo je inicjujące zostało złożone do Sądu Rejonowego w Gdyni w lutym 2017 r. Wskutek jego rozszerzenia na mocy postanowienia ww. sądu z 9 maja 2017 r., I C 207/17, sprawa została skierowana do Sądu Okręgowego w Gdańsku. Tenże wyrokiem z 22 kwietnia 2022 r., XV C 388/20 zakończył ją w I instancji. W wyniku wywiedzenia apelacji sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, co nastąpiło w październiku 2022 r. Od momentu wpływu sprawy sąd ten podejmuje czynności procesowe zmierzające do wydania orzeczenia kończącego to postępowanie.

W świetle art. 2 ust. 1 u.s.p.p. bez znaczenia dla oceny zasadności skargi są jakiegokolwiek twierdzenia Skarżącego wykraczające poza postępowanie, któremu zarzuca stan przewlekłości. Odnosi się to również do wcześniejszych

postępowaniach, w których Skarżący występował jako strona, nawet jeśli między nimi a przedmiotowym postępowaniem występował związek. Postępowania dotyczące podziału majątku nie tylko są – co zauważył sam Skarżący – prawomocnie zakończone, ale też dotyczyły innych zagadnień niezwiązanych bezpośrednio z aktualną sprawą, w której Skarżący upatruje przewlekłości. Z tych również względów przytoczenie zakończonych już spraw jako uzasadnienia dla zarzutu przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt I ACa 1439/22 nie czyni zadość obowiązkowi uzasadnienia skargi, wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p.

Mając powyższe na uwadze skarga na podstawie art. 9 ust. 1 u.s.p.p. podlegała odrzuceniu.

[SOP]

[ms]